

PEŞƏ MƏKTƏBİ VƏ PEŞƏ LİTSEYİNDƏ DAXİLİ NƏZARƏT HAQQINDA

Ə S A S N A M Ə

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin

15.03.2000-ci il tarixli 250 №-li əmri ilə məsədiq edilmişdir

I. Ümumi müddəalar.

1. Peşə təhsili müəssisəsində daxili nəzarət təlim-tərbiyə prosesinin vəziyyətinin planlı, məqsədyönlü, obyektiv yoxlanmasının, təhlilin və uçotunun sistemi olub, mühəndis-pedaqoji kollektivə rəhbərliyin formalarından biridir.

2. Daxili nəzarətin əsas məqsədi peşə təhsili müəssisəsində "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin hüquqi-normativ sənədlərinin, əmr və sərəncamlarının yerinə yetirilməsini təmin etməkdir.

Daxili nəzarət təlim-tərbiyə prosesinin təkmilləşdirilməsinə, kadr hazırlığı keyfiyyətinin yüksəldilməsinə kömək edir, peşə təhsili müəssisəsində nümünəvi qayda yaradılması, şagirdlərin tədris və əmək intizamının yüksəldilməsi, mühəndis-pedaqoji işçilərə konkret köməyin göstərilməsi, nöqsanların vaxtında aşkar edilməsi və aradan qaldırılması, formalizm hallarının kökünün kəsilməsi, qaçaqıl pedaqoji təcrübənin öyrənilməsi, ümumiləşdirilməsi və yayılması üçün səmərəli vasitədir.

3. Nəzarətə təhsil müəssisəsinin direktoru rəhbərlik edir və onun təşkilinə şəxsən cavabdehdir. Daxili nəzarət direktorla yanaşı, onun müavinləri, tədris hissə müdiri və baş ustra həyata keçirirlər. Təlim-tərbiyə prosesinin ayrı-ayrı sahələrinə nəzarət edilməsinə metodiki komissiyaların sədrləri, təcrübəli mühəndis-pedaqoji işçilər, tədris müəssisənin icrəmə birliklərinin nümayəndələri cəlb edilə bilərlər.

II. Daxili nəzarətin planlaşdırılması.

4. Daxili nəzarət peşə təhsili müəssisənin illik iş planında müstəqil bölmə kimi nəzərdə tutulur. Burada ötən dərslərin yekunları, yeni dərslərin məktəb (litsey) kollektivinə qarşısında qoyulmuş vəzifələr, pedaqoji şüurun vəzifələri, metodiki komissiyaların vəzifələri və s. nəzərə alınır.

Aylıq nəzarət planında isə nəzarətin konkret məqsədi, məzmunu və metodları, nəticələrinin müzakirə formaları, eyni zamanda nəzarəti həyata keçirən şəxslər göstərilir. Aylıq plana dərslərin qrafikləri, dərslərdən tədrislərə nəzarət cədvəli əlavə olunur.

5. Daxili nəzarət planlaşdırılarkən aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

5.1. Təlim-tərbiyə prosesinin bütün sahələrinin yoxlanılması sistemi, dərslərin (məşğələlərin) aparılması keyfiyyətinə, şagirdlərlə dərslərdən işlərin təşkilinə, onların bilik, bacarıq və vərdislərinin səviyyəsinə, intizamının vəziyyətinə, valideynlərlə, sosial partnyorlarla iş xüsusi diqqətin yetirilməsi;

5.2. Nəzarətin varisliyi təhsil müəssisəsi rəhbərlərinin fəaliyyətinin və tələblərinin vəhdətinin əlaqələndirilməsi, əvvəlki yoxlamalar zamanı verilmiş təkliflərin yerinə yetirilməsi;

5.3. Vəzifəsinə, ixtisasına və praktiki təcrübəsinə müvafiq olaraq rəhbərlər arasında nəzarət sahələrinin bölüşdürülməsi;

5.4. Nəzarətin yekunları üzrə tədrislər.

6. Ay ərzində təhsil müəssisəsi rəhbərliyi üçün aşağıdakı minimum miqdarda dərslərdə müəyyən edilir:

7.8. Planlaşdırma, uçot və hesabət sənədlərinin aparılmasına;

7.9. Metodiki işlərin təşkili və səmərəliliyinə;

7.10. İstehsalat təlimi ustalarının, müəllimlərin və tərbiyəçilərin işinə;

7.11. Hər bir fənn və peşə üzrə tədris-maddi bazanın, kitabxana fondunun, tərbiyə işlərinin müxtəlif vasitələrinin və onlardan səmərəli istifadə vəziyyətinə.

8. Qarşıya qoyulmuş məqsəddən asılı olaraq daxili nəzarət frontal, kompleks və tematik şəkildə həyata keçirilə bilər.

Yoxlama obyektindən asılı olaraq nəzarət fərdi (bir müəllimin, istehsalat təlimi ustasının, tərbiyəçisinin işinin öy-tənilməsi), fənn - ümumiləşdirici (eyni fənn müəllimlərinin və ya eyni ixtisas üzrə istehsalat təlimi ustalarının işinin yoxlanılması), sinif - ümumiləşdirici (bir tədris qrupunda işləyən müəllim və istehsalat təlimi ustalarının işinin yoxlanılması) ola bilər.

9. Daxili nəzarətin əsas forma və metodları aşağıdakılardır:

9.1. Nəzəri və istehsalat təlimi dərslərinin dinlənilməsi, istehsalat təcrübəsinin, dərskənəkar tərbiyə tədbirlərinin yoxlanılması və təhlili;

9.2. Tədris plan və proqramlarının yerinə yetirilməsinin təhlili;

9.3. İstehsalat təlimi ustalarının, müəllimlərin, sinif rəhbərlərinin, tərbiyəçilərin və peşə məktəbinin (litsey) başqa mühəndis-pedaqoji əməkdaşlarının işinin müşahidə edilməsi;

9.4. İstehsalat təlimi ustaları ilə, müəllim və tərbiyəçilərlə onların fəaliyyətinin müxtəlif məsələləri üzrə söhbətlərin aparılması;

Sıra №-si	Vəzifəsi	Dərslər (məşğələlər)	Dərskənəkar tərbiyə tədbirləri
1.	Direktor	2	1
2.	Direktor müavinləri:		
3.	-tədris istehsalat işləri üzrə	3	1
4.	-tərbiyə işləri üzrə	2	3
5.	Dərs hissə müdiri	4	1
6.	Baş usta	2	1
	CƏMI:	13	7

III. Daxili nəzarətin məzmunu və metodları

7. Daxili nəzarət aşağıdakı məsələlərin öyrənilməsinə və təhlilinə yönəldilir:

7.1. "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinin, hökumətin peşə təhsilinə dair qərarlarının, Təhsil Nazirliyinin əmr və sərəncamlarının, qüvvədə olan əsasnamə və təlimatların yerinə yetirilməsinə; 7.2. Dərslərin elmi-metodiki, tərbiyəvi səviyyəsinin, ümumtəhsil, ictimai, ixtisas, ümumtexniki fənlərin tədrisi vəziyyətinə, istehsalat təlimi və istehsalat təcrübəsinin keyfiyyətinə; 7.3. Tədris plan və proqramlarının yerinə yetirilməsinə;

7.4. Şagirdlərin peşə və ümumtəhsil hazırlığı keyfiyyətinə, onların bilik, bacarıq və vərdislərinin səviyyəsinə; 7.5. Şagirdlərin təlim, əmək və istirahətinin təşkili, onların irizamının, təlimdə və məhsuldar əməkdə iştirakı vəziyyətinə;

7.6. Şagirdlərlə dərskənəkar tərbiyə işlərinin təşkili, şagirdlərin bədii, texniki yaradıcılıq, idman və tu-rizm məşğələlərinə cəlb olunması, onların fiziki tərbiyəsinin və çağırışa qədər hazırlığının vəziyyətinə;

7.7. Dərslərdə və dərskənəkar vaxtlarda şagirdlərlə fərdi işin, onların sərbəst çalışmaları təşkili vəziyyətinə;

9.5. Şifahi sorğu, yazılı və sınaq işləri aparmaqla şagirdlərin bilik, bacarıq və vərdişlərinin keyfiyyətinin yoxlanması;

9.6. Şagirdlərin dəftərlərinin, konspektlərinin, nəzərgət yoxlama işlərinin, onlara verilən ev tapşırıqlarının məzmunu və həcmnin yoxlanması;

9.7. Mühəndis-pedaqoji işçilərin tədris-planlaşdırma və uçot sənədlərinin təhlili.

9.8. Nəzarətin başqa forma və metodları da ola bilər.

IV. Daxili nəzarətin uçotu.

10. Daxili nəzarətin uçotu üçün peşə təhsili müəssisəsində hər bir müəllim, isrehsalar təlimi ustası və tərbiyəçi üçün onun işinin təhlili jurnalı açılır. Jurnal peşə məktəbinin (litsey) bütün rəhbər işçiləri üçün vahid və zəruri sənəddir. Jurnalda dinlənən dərslərin təhlili və mühəndis-pedaqoji işçilərin fəaliyyətinin başqa sahələrinin yoxlanmasının nəticəsi yazılır. Təhlildə bütün keçmiş yoxlama materialları da nəzərə alınaraq aşkar edilmiş nöqsanları aradan qaldırmaq üçün konkret təkliflər qeyd olunur.

11. Daxili nəzarətin yekunları peşə təhsili müəssisəsinin metodiki komissiyalarda, metodiki və pedaqoji şuralarda vaxtaşırı müzakirə olunur, müvafiq qərar qəbul edilir və rəhbərlik tərəfindən əmrləşdirilir.

PEŞƏ MƏKTƏBİ VƏ PEŞƏ LİTSEYİNİN TƏDRİS KABİNETİ VƏ LABORATORİYASI HAQQINDA ƏSAS NAMƏ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin

15.03.2000-ci il tarixli 250 №-li əmri ilə məsdiq edilmişdir

I. Ümumi müddəalar.

1. Peşə məktəbi və peşə litseyində fənlərin tədrisinin elmi-nəzəri və metodiki səviyyəsini yüksəltmək, şagirdlərin bilik, bacarıq və vərdişlərini möhkəmləndirmək, təlimin və tərbiyənin üzvi vahidini təmin etmək məqsədilə tədris kabinetləri yaradılır.

2. Tədris kabinetləri nəzəri təlim fənninin öyrənilməsində, şagirdlərin elmlərə və istehsalatın əsaslarına dərinlən yiyələnməsi, onlar tərəfindən proqram materiallarının mənimsənilməsi işində əsas maddi baza sayılır.

3. Kabinet tədris planlarında nəzərdə tutulmuş sayda təhsil müəssisəsi rəhbərinin əmri ilə təşkil edilir.

4. Peşə məktəbi və peşə litseyində tədris proqramlarının praktiki hissəsinin yerinə yerilməsi və şagirdlərin nəzəri biliklərinin təcürbədə möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə fizika və kimya kabinetlərinin nəzdində laboratoriyalar yaradılır.

II. Tədris kabinetləri və laboratoriyasının vəzifələri.

5. Şagirdlər tərəfindən müvafiq fənn proqramlarında nəzərdə tutulmuş mövzuların daha dərinlən və müəmməl öyrənilməsini təşkil etmək.

6. Təlim-tərbiyə prosesini tədrisin əyani və təlimin texniki vasitələri, avadanlıq, cihaz, alət və reaktivlərlə təmin etmək.

7. Sınıfdanxaric işlərin və dərnek məşğələlərinin təşkili üçün optimal şərait yaratmaq.